

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ അരൺയകാണ്യേ

॥ ഏകഷഷ്ടിതമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഏകഷഷ്ടിതമഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീരാമലക്ഷ്മണാഭ്യാം സീതായാ അൻവേഷണം തന്ത്യാ
അനധിഗമേ ശ്രീരാമസ്യ വിലാപശ്ച

ദൃഷ്ട്വാശ്രമപദം ശൂന്യം
രാമോ ദശരമാത്മജഃ |
രഹിതാം പർണശാലാം ച
പ്രവിദ്ധാൻയാസനാനി ച || 3.61.1 ||

അദൃഷ്ട്വാ തത്ര വൈദേഹീം
സന്നിരീക്ഷ്യ ച സർവശഃ |
ഉവാച രാമഃ പ്രാക്രൂശ്യ
പ്രഗൃഹ്യ രൂപിരൗ ഭുജൗ || 3.61.2 ||

ക്വ നു ലക്ഷ്മണ വൈദേഹീ
കം വാ ദേശമിതോ ഗതാ |
കേനാഹൂതാ വാ സൗമിത്രേ
ഭക്ഷിതാ കേന വാ പ്രിയാ || 3.61.3 ||

വ്യക്ഷണാവാര്യ യദി മാം
സീതേ ഹസിതുമിച്ഛസി |

അലം തേ ഹസിതേനാദ്യ
മാം ഭജന്യ സുദുഃഖിതം || 3.61.4 ||

യൈഃ പരിക്രീഡസേ സീതേ
വിശ്വസ്തൈർമൃഗപോതകൈഃ |
ഏതേ ഹീനാസ്ത്വയാ സൗമ്യേ
ധ്യായന്ത്യസ്രാവിലേക്ഷണാഃ || 3.61.5 ||

സീതയാ രഹിതോഽഹം വൈ
നഹി ജീവാമി ലക്ഷ്മണ |
വൃതം ശോകേന മഹതാ
സീതാഹരണജേന മാം || 3.61.6 ||

പരലോകേ മഹാരാജോ
നൂനം ഭക്ഷ്യതി മേ പിതാ |
കഥം പ്രതിജ്ഞാം സംശ്രുത്യ
മയാ ത്വമഭിയോജിതഃ || 3.61.7 ||

അപൂരയിത്യാ തം കാലം
മത്സകാശമിഹാഗതഃ |
കാമവൃത്തമനാർയം വാ
മൃഷാവാദിനമേവ ച || 3.61.8 ||

ധിക് ത്വാമിതി പരേ ലോകേ
വ്യക്തം വക്ഷ്യതി മേ പിതാ |
വിവശം ശോകസന്തപ്തം
ദീനം ഭഗമനോരഥം || 3.61.9 ||

മാമിഹോത്സ്യജ്യ കരുണം
കീർത്തിർനരമിവാനുജം |

കു ഗച്ഛസി വരാഭോഹേ
മാ മോത്സുജ സുമധ്യമേ || 3.61.10 ||

ത്വയാ വിരഹിതശ്ചാഹം
ത്യക്ഷ്യ ജീവിതമാത്മനഃ |
ഇതീവ വിലപൻ രാമഃ
സീതാദർശനലാലസഃ || 3.61.11 ||

ന ദദർശ സുദുഃഖാർത്തോ
രാഘവോ ജനകാത്മജാം |
അനാസാദയമാനം തം
സീതാം ശോകപരായണം || 3.61.12 ||

പങ്കമാസാദ്യ വിപുലം
സീദന്തമിവ കുഞ്ജരം |
ലക്ഷ്മണോ രാമമത്യർഥ -
മുവാച ഹിതകാമ്യയാ || 3.61.13 ||

മാ വിഷാദം മഹാബുദ്ധേ
കുരു യത്നം മയാ സഹ |
ഇദം ഗിരിവരം വീര
ബഹുകന്ദശോഭിതം || 3.61.14 ||

പ്രിയകാനനസഞ്ചാരാ
വനോന്മത്താ ച മൈഥിലീ |
സാ വനം വാ പ്രവിഷ്ടാ സ്യ -
നലിനീം വാ സുപുഷ്പിതാം || 3.61.15 ||

സരിതം വാപി സമ്പ്രാപ്താ
മീനവഞ്ജുലസേവിതാം |

വിത്രാസയിതുകാമാ വാ

ലീനാ സ്യാത് കാന്നനേ ക്വചിത് || 3.61.16 ||

ജിജ്ഞാസമാനാ വൈദേഹീ

ത്വാം മാം ച പുരുഷർഷഭ |

തസ്യാ ഹൃന്വേഷണേ ശ്രീമൻ

ക്ഷിപ്രമേവ യതാവഹേ || 3.61.17 ||

വനം സർവം വിചിനുവോ

യത്ര സാ ജനകാത്മജാ |

മന്യസേ യദി കാകുത്ഥ

മാ സ്ഥ ശോകേ മനഃ കൃമാഃ || 3.61.18 ||

ഏവമുക്തഃ സ സൗഹാർദാ -

ൽലക്ഷ്മണേന സമാഹിതഃ |

സഹ സൗമിത്രിണാ രാമോ

വിചേതുമുപചക്രമേ || 3.61.19 ||

തൗ വനാനി ഗിരീംശ്ചൈവ

സരിതശ്ച സരാംസി ച |

നിഖിലേന വിചിൻവന്തൗ

സീതാം ദശരമാത്മജൗ || 3.61.20 ||

തസ്യ ശൈലസ്യ സാന്നുനി

ശിലാശ്ച ശിഖരാണി ച |

നിഖിലേന വിചിൻവന്തൗ

നൈവ താമഭിജഗ്മതുഃ || 3.61.21 ||

വിചിത്യ സർവതഃ ശൈലം

രാമോ ലക്ഷ്മണമബ്രവീത് |

നേഹ പശ്യാമി സൗമിത്രേ
 വൈദേഹീം പർവതേ ശുഭാം || 3.61.22 ||

തതോ ദുഃഖാഭിസന്തപ്തോ
 ലക്ഷ്മണോ വാക്യമബ്രവീത് |
 വിചരൻ ദണ്ഡകാരൺയം
 ഭ്രാതരം ദീപ്തതേജസം || 3.61.23 ||

പ്രാപ്സ്യസേ ത്വം മഹാപ്രാജ്ഞ
 മൈഥിലീം ജനകാത്മജാം |
 യഥാ വിഷ്ണുർമഹാബാഹു -
 ര്ബലിം ബദ്ധ്വാ മഹീമിമാം || 3.61.24 ||

ഏവമുക്തസ്തു വീരേണ
 ലക്ഷ്മണേന സ രാഘവഃ |
 ഉവാച ദീനയാ വാചാ
 ദുഃഖാഭിഹതചേതനഃ || 3.61.25 ||

വനം സുവിചിതം സർവം
 പദ്മിനയഃ ഫുൽലപങ്കജാഃ |
 ഗിരിശ്ചായം മഹാപ്രാജ്ഞ
 ബഹുകന്ദരനിർത്ഥരഃ |
 നഹി പശ്യാമി വൈദേഹീം
 പ്രാണേഭ്യോഽപി ഗരീയസീം || 3.61.26 ||

ഏവം സ വിലപൻ രാമഃ
 സീതാഹരണകർഷിതഃ |
 ദീനഃ ശോകസമാവിഷ്ടോ
 മുഹൂർതം വിഹ്വലോഽഭവത് || 3.61.27 ||

സ വിഹൃലിതസർവാംഗോ
 ഗതബുദ്ധിർവിചേതനഃ |
 നിഷസാദാതുരോ ദീനോ
 നിഃശ്വന്യാശീതമായതം || 3.61.28 ||

ബഹുശഃ സ തു നിഃശ്വന്യ
 രാമോ രാജീവലോചനഃ |
 ഹാ പ്രിയേതി വിചുക്രാശ
 ബഹുശോ ബാഷ്പഗദ്ഗദഃ || 3.61.29 ||

തം സാന്ത്വയാമാസ തതോ
 ലക്ഷ്മണഃ പ്രിയബാധവം |
 ബഹുപ്രകാരം ശോകാർതഃ
 പ്രശ്രിതഃ പ്രശ്രിതാഞ്ജലിഃ || 3.61.30 ||

അനാദൃത്യ തു തദ് വാക്യം
 ലക്ഷ്മണോഷ്ഠപുടച്യുതം |
 അപശൃംസ്താം പ്രിയാം സീതാം
 പ്രാക്രാശത് സ പുനഃ പുനഃ || 3.61.31 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 അരൺയകാണധ ഏകഷഷ്ടിതമഃ സർഗഃ ||